

De gehavende Meerkant

Deurne staat te boek als een der Oostbra-
bantse gemeenten, die zwaar door den oorlog
zijn geteisterd. Van de 2366 woningen, die de
gemeente telde, zijn er 245 totaal vernoot en
395 zwaar beschadigd, - hooge percentages von-
waar. (Het ~~tot~~ aantal geheel vernootte huizen
is hooger dan tot in Venray, waar echter het
aantal zwaar beschadigde huizen meer dan het
dubbele is) Dat men in Deurne zelf met
eenige bevreemding van deze cijfers kennis zal
nemen is een verruysel, het te verklaren valt
niet de omstandigheid, dat men in het oude dorp
min of meer vreemd staat tegenover de afgelegen
kerkdorpen zoos als Bherden, Liessel en Meer-
kant, die met het kerndorp het groote Deur-
nerke agglomeraat vormen, - een der grootstex
van Nederland. Het zijn juist deze kerkdorpen,
die het omvangrijke aandeel dragen in de oor-
logshade van Deurne, en van deze drie is
de Meerkant wel het zwaarst getroffen. Het heeft
het ongeluk het eerst ~~afgelegen~~ afgelegen te zijn
en stiepsmoederlijk te zijn bedield in de belang-
stelling van het Deurnerke centrum. De groote
opstand staat een vergroeiing met de Deurnerke
samenleving volstrekt in den weg. Maar de

tot de Deurnsche huiskonding en ontleent rechten en aanspraken daaraan, welke wij niet mogen vergeten. Het is aangewezen op het Deurnsche raadhuis, - het heeft geen anderen en op de Deurnsche gemeentelijke zorg en diensten. Zijn plaatselijke overheid zetelt, twaalf kilometer van den Weerkant vandaan, op het aan het ruime marktplein in Deurne's midden. De harde slagen, die bij de bevrijding van Deurne zijn gevallen, kwamen op die kleine gemeenschap het zwaarst terecht. Het moederdorp mag niet ~~het~~ mag niet verzuimen dit te gedenken en in herinnering te houden. En het is zaak daar belangstelling voor aan den dag te leggen en vooral den Weerkant te betrekken in de gezamenlijke zorg en de gezamenlijke taak van wederopbouw en herstel.

Bij het oprukken van de bevrijdende Engelse troepen, die Montgomery's de flanken van Montgomery's wig naar de rivierovergangen van Nijmegen en Renkum moesten verbreden, was de Weerkant met Meijel en Liessel er zoo goed als ongedeerd afgekomen, en reeds wapperde er de blijde driekleur op den wind van eind September. Maar ~~in~~ hier, waar niet veel geallieerde soldaten achter bleven, kwamen zwaar gevoerd de Duits-

patrouilles des nachts weer terug. Toen ontstond die merkwaardige toestand, dat overdy de zealli- eerden - eerst Engelsen, later Amerikanen - er waren, en dat is naechts de Duitschers kwamen op- setten uit de Deel. Zij roofden en knevelden, stalen alle voedsel weg en vernielden vogsten. Wegen boerderijen in de Meerlant werden in brand gestoken en drie burgers waren in die dagen de slachtoffers van den Duitschen moedwil en werden neergeschoten. Op 27 October rukte sterke Duitsche eenheden van de Maarverers op, om langs deren weg een nieuwen flankaanval op den corridor te doen en dien te doorbreken. Snel aangekomen Engelse versterkingen hebben den aanval afgeslagen. De terughomst der Duitschers wier patrouilles tot in de Dorpskom van Deurne de bevolking van ~~Deurne~~ alarmeerden en menigen sja sleutkoffers deed pakken, heeft de eigenlijke vernietiging in de Meerlant gebracht. De kerk werd er, evenals in Meyel, opgeblazen. Langs den weg, waarover de Duitschers werden teruggeslagen, werden hoeven en huizen in puin geschoten. In de Meerlant werden 67 huizen door brand of granaten geheel vernield, vele vogsten gingen in vlammen op. 80 procent van het rundervee werd weggevoerd, 75 procent van de paarden, alle varkens en alle kippen werden door de Duitschers gestookt. De eens welvarende, kleine gemeenschap ging,

colobeling verarmd, een vreedelijken winter in,
waarin tientallen gezinnen een onderkomen
moesten zoeken in zoo goed en zoo kwaad
als 't ging ingerichte, overleind gebleren stallen
en kippenkoben.

Zoo heeft de Neerkant in den hoek gelegen
van den storm, die over de Peel trok, die grond
en zaken heeft weggevaagd en de sneurken
heeft berooft. Men vindt er de grauwe hoopen
kalk en steenpuin bij de kromming van een weg,
Boomen, die met kapotte kruinen staan of afge-
kruipt liggen tegen de bermen en in het veld het
uitsicht open laten op de ~~sneurken~~ ~~van een~~
geblakerde sneurken, van eenner neergebreunde
boerderij.

Zelukkig ~~ook~~ ziet men het gekneurd en uitge-
put leven ook weer hervaren, want bij het noord-
kerstel in het rayon Mezel is de Neerkant niet
over het hoofd geriesen. Men heeft er een aanvang
gemaakt met den bouw van een noodkerk. De
~~moort~~ moortpastorie is reeds kant en klaar,
zij is gebouwd uit puin, en de steen heeft een
zelfs snovie kleur onder het dak van rieuw stro. Men
ziet er eenige noodwoningen, de kleine noodboerde-
rijtjes die er ~~reeds~~ tot stand kwamen, houten huisjes
op onderruuren van steen, het hout groen gebeitst,
vriendelijke vensters, met bloemen er voor. De huisjes
doen het aardig in het landschap, er is niet veel.

bouwkunst aan besteed, maar de vorm is goed. Men
~~moet~~ moet zich echter door het niet onaantrekkelijke
uiterlijk der noodvoorziening niet laten misleiden. Binnen
is de ruimte minimaal uitgemeten, een klein
woonvertrekje, een paar heel kleine slaapvertrekjes, een
stalletje van eenige verkante meter. Het is niet
meer dan een noodvoorziening, meer wil en kan
het niet zijn, het onderdak verruimende beginpunt
van een wederopbouw, een weder op nieuw beginnend
kader alles is ingestort geweest. ~~en verlaten is.~~ Het
noodkwestel gaat intrest langzaam, zereind als
het wordt door de grote impasse, waarin de
oorlog het land heeft gestort. zelfs de noodvoor-
ziening heeft lang niet alle wonende opge-
lost voor het naderen van den reeds ~~niet~~
nabijer winter. Vernikkende gesimane wonen nog
in stallen en kippenkobbelen.

Er is een regeeringsleus: voor den winter moet
iedereen onder de panaken zijn. De ellende van
den vorigen winter mag sich niet herhalen, tot
een nieuwe tragedie van dezen winter. Onder de
panaken: het wil zeggen in een minstens wind-
en regenlichte, te verwarmen meerkelike woning,
en stallen en kippenkobbelen zijn een begrip, het
daarmee spot. Behalve het woonvraagstuk is
er het nijpende vraagstuk van het tekort aan
huuselijk goud bij hen, die door den oorlog van
alles zijn beroofd. De oorlog is ons aller raak.

et ging om gawuk het vaderland, en ~~aan~~
~~de stage~~ ~~rielle~~ ~~moet~~ ~~het~~ en heel de
vaderlandrke gemeeenschap moet erop uit zijn,
het leed en nood mede te lenigen in de gebieden,
waar die vorlog het wreedste slaeg. Die vader
landrke gemeeenschap is tot de kleinere staten
en dorpelke gemeeenschappen terug te brengen. En
soo heeft de Meerkaant recht, van de gemeeente
waartoe dit kerkdorp behoort, voor zijn nood
belangstelling te verwachtten en de energiek
helpende hand. Die belangstelling en die bijde
laten te wenschen over, en de verre afstand mag
dit verklaren, verantwoordeligh doet hij het niet. ~~is~~
inwoners van de Meerkaant behooren tot de
Deurnenke bevolking, en Deurne mag niet on-
mbillig zijn voor het lot, dat een deel zijner
bevolking soo wreed ~~heeft~~ ~~ge~~ heeft getroffen.
wreed getroffen deel heeft zijn overheid in die
Deurne. En het is in het bijzonder die overheid
~~in~~ het gemeentebestuur, dat die verpopt
swaar zehavende buurtroep in haer afgelegen
betrekke moet in de daadkrachtige activi-
van zijn zorg en bijstand. En in de Meerka
overtuigt men u er gemakkelij van, dat het
soy heel wat te wenschen overlast.

J. van Coillie